

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА, ТЕМЕ И МЕНТОРА ЗА
ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
(Свака рубрика мора бити попуњена.)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Орган који је именовано комисију: Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду

Датум именовања комисије: 20.04.2012.

Састав комисије:

1.	Гајић др Оливера
презиме и име
Филозофски факултет. Нови Сад
установа у којој је запослен-а	ванредни професор
звање	Педагогија
ужа научна област
председник
функција у комисији
2.	Недељков др Љиљана
презиме и име
Филозофски факултет. Нови Сад
установа у којој је запослен-а	редовни професор
звање	Српски језик и књижевност
ужа научна област
члан
функција у комисији
3.	Вељковић-Станковић др Драгана
презиме и име
Филолошки факултет. Београд
установа у којој је запослен-а	доцент
звање	Српски језик и књижевност
ужа научна област
члан
функција у комисији
4.	Петровачки др Љиљана
презиме и име
Филозофски факултет. Нови Сад
установа у којој је запослен-а	редовни професор
звање	Српски језик и књижевност
ужа научна област
ментор
функција у комисији
5.
презиме и име
установа у којој је запослен-а
звање
ужа научна област
функција у комисији
6.
презиме и име
установа у којој је запослен-а |
звање |
ужа научна област
функција у комисији |

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме: Миљана, Драгољуб, Барјамовић
2. Датум рођења: 21.02.1983. Место и држава рођења: Нови Сад, Србија

II.1 основне студије

година уписа: година завршетка:

универзитет: Универзитет у Новом Саду

факултет: Филозофски факултет

студијски програм: Српски језик и књижевност

звање: Професор српског језика и књижевности

II.2 мастер или магистарске студије

година уписа: година завршетка:

универзитет: Универзитет у Новом Саду

факултет: Филозофски факултет

студијски програм: Српски језик и лингвистика (наставнички модул)

звање: Дипломирани филолог (србиста – српски језик и лингвистика) – master

научна област: Филологија

наслов завршног рада: Савремени методички модели и поступци у припремању наставе српског језика и књижевности у средњој школи

просечна оцена током студија:

II.3 докторске студије

година уписа:

универзитет: Универзитет у Новом Саду

факултет: Филозофски факултет

студијски програм: Методика наставе

број ЕСПБ до сада остварених: просечна оцена током студија:

II.4 приказ научних и стручних радова

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
1.	Barjamović, Miljana (2011) Sinergija kognitivnog razvoja i obrazovno-vaspitnih vrednosti u nastavi srpskog jezika. <i>Romanoslavica, (Volum dedicat celei de-a 90-a aniversari a profesorului Mirco Jivcovi)</i> , Editura Universităţii din Bucureşti, vol. XLVII nr.3. p. 95-113.	M51
<p><i>кратак опис садржине:</i></p> <p>У раду се сагледава настава као психолошко-педагошки процес путем које се развијају многобројне образовне и васпитне вредности код ученика. Основни задатак у раду је да се сагледају, поред поменутог, карактеристике когнитивног развоја ученика нижих разреда основне школе, како би се установиле што ефикасније наставне методе за учење српског језика, посебно оне које доприносе бољем разумевању и усвајању граматичког градива.</p> <p>Једна од основних вредности, за наставу српског језика и књижевности, јесте развијање љубави према матерњем (српском) језику и функционална примена стечених знања у циљу унапређивања културе изражавања. Квалитетнија интеракција и успешна комуникација свих учесника у школи треба да буде модел за развијање опште културне комуникације у друштву. Стога су у раду приказани примери облика рада којима се постиже хуманији однос у процесима учења путем индивидуализације и диференцијације наставе уз уважавање когнитивног развоја ученика. Показано је да се увиђањем специфичних појединости из когнитивног развоја, могу реалније сагледати могућности за развијање ученикових језичких способности, његове интелигенције, иницијативе у раду, самосталности у избору тема на часовима додатне наставе и, на основу свега тога, развијање васпитних вредности.</p> <p>Општи циљ овога рада је био да се сагледају когнитивни процеси код ученика и покаже се како је то знање корисно наставницима за одабир модела за учење наставних садржаја одређених језичких области.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА</p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
2.	Барјамовић, Миљана (2010) Методичко програмирање садржаја морфологије српског језика у систему програмиране наставе. <i>Зборник радова „Савремени методички изазови“</i> , Педагошки факултет у Суботици, електронска форма објављеног рада ISBN 978-86-87095-08-3.	M33
<p><i>кратак опис садржине:</i></p> <p>У раду је представљена програмирана настава као нови наставни систем и модерна образовна стратегија за учење српског језика и граматике. Приказане су могућности употребе програмиране наставе у школском учењу морфологије српског језика. Показано је како модели програмиране наставе могу бити врло ефикасни уз примену савремених рачунара. Разрађен је програм по разгранатом моделу за учење компарације придева. При креирању програма уважавани су дидактички захтеви за самостално учење ученика. Циљ овога рада је да се афирмише примена програмиране наставе у процесу учења морфологије српског језика.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА</p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
3.	Барјамовић, Миљана (2011) Програмирана настава у светлу етапног формирања умних радњи за надарене ученике. <i>Зборник радова „Методика рада са талентованим ученицима“</i> , Педагошки	M33

	факултет у Суботици, електронска форма објављеног рада ISBN 978-86-87095-17-5.	
<p><i>кратак опис садржине:</i></p> <p>У раду се сагледавају опште карактеристике <i>теорије умних радњи</i>, која је заснована на структуралном приступу, а чији се елементи могу примити и у креирању наставе за надарене ученике уз помоћ компјутера. Као примена етапа теорије умних радњи у раду је осмишљена програмирана тема из морфологије за учење придева. Методички модели у апликацији су засновани на савременим системима помоћу којих се може учити, увежбавати, проверавати и систематизовати знање о придевима у српском језику. У раду су <i>размотрене</i> могућности примене рачунара у настави језика, његове психолошко-педагошке основе, затим основна начела програмираног учења уз помоћ компјутера и начела теорије умних радњи, као и стратегије примене етапног процеса сазнања наставних садржаја из наставе морфологије српског језика у методичком систему програмиране наставе за потребе учења напредних, надарених, односно талентованих ученика.</p> <p>Циљ овога рада је да се поменута теорија и њени елементи етапног формирања сазнајног процеса надарених и талентованих ученика конкретизују у програмираној настави морфологије српског језика, јер се по овој теорији психичке и когнитивне радње (делатности) формирају и развијају поступним преношењем чињеница и информација на план перцепције, што пружа могућност за решавање проблема у низу и да сваки решени задатак буде подстицај и полазиште за ново откривање.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА</p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категирија
4.	Барјамовић, Миљана (2011) Неки модели транспозиције врста речи у српском језику, <i>Зборник радова „Српски језик у употреби“</i> , ФИЛУМ, Факултет у Крагујевцу, стр. 213-221.	М63
<p><i>кратак опис садржине:</i></p> <p>У раду се сагледавају врсте морфема у српском језику и модели прелазака једне врсте речи у другу, коју изазива дистрибуција и дистинкција морфема. Представљени су неки начини по којима се врши транспозиција речи у српском језику. Свеобухватно и систематизовано у раду су сагледана значења одређених врста морфема и преображаји: пребацивање неке неглаголске речи у глаголску и неке друге врсте речи у предлог, придев или прилог. Сходно томе се у раду сагледавају и језичке појаве као што су: супстантивизација, вербализација, препозиционализација, адјективизација и адвербијализација. Рад је покушао да одговори и на питања, као: могу ли на исти начин одређене речи прелазити из своје врсте у другу, којим врстама речи припадају поједини примери речи и у каквој су они вези (нпр. именица <i>двојица</i> и број <i>два</i>, именица <i>радња</i> и глагол <i>радити</i>), која значења имају неке морфеме, какав је однос ознаке и означеног код граматичких морфема у одабраним примерима и др.</p>		
<p><i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА</p>		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категирија
5.	Барјамовић, Миљана (2008) Безличне реченице и реченице са логичким (семантичким) субјектом – методичка апликација. <i>Прилози проучавању језика</i> , бр.39, стр. 317-325.	М52
<p><i>кратак опис садржине:</i></p> <p>У раду се, на основу релевантне лингвистичке и методичке литературе, сагледавају могућности наставног рада и осмишљавају поступци за припремање наставне јединице из</p>		

српског језика са тематиком о безличним реченицама. Разрађене методичке апликације из области синтаксе, у којима се објашњавају типови безличних реченица и реченице са логичким (семантичким) субјектом, засноване су на савременим методичким системима. Посебна пажња у раду је усмерена на активност ученика у средњој школи и њихово вођење да што самосталније откривају реченичне структуре и моделе и тумаче њихова значења уз интерактивне облике рада.
<i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
6.	Барјамовић, Миљана (2008) Појединачно значење речи – хомонимија (Методичка разрада једне теме из лексикологије). <i>Школски час српског језика и књижевности</i> , бр.5, XXVI, стр. 86-100.	M53
<i>кратак опис садржине:</i> У раду је разрађен модел припреме за наставну јединицу из лексикологије за средњу школу под називом <i>Појединачно значење речи - ХОМОНИМИЈА</i> , који је осмишљен тако да задовољи савремена методичка и дидактичка научна сазнања и понуди практична решења за учење те теме из лексикологије српског језика. Учећи о парадигматским лексичким односима као што су синонимија, антонимија, хомонимија, симплификовано, ученици основних школа се не оптерећују ни са термином лексикологија, који обједињује поменуте парадигматске лексичке односе. Лексикологија као посебна језичка дисциплина се ученицима представља тек у средњој школи. Знања ученика из језика и граматике нижих разреда средње школе се из године у годину развијају и усложњавају и тек у III разреду средње школе ученици су способни да боље спознају системе и везе међу речима, а самим тим и лексикологију као језичку дисциплину која се њима бави. Стога је разрађен методички модел за средњу школу.		
<i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
7.	Petrovački, Lj. – M. Barjamović (2011) <i>A Model of Programmed Instructions in Teaching Serbian Grammar</i> , International Conferenc on Information Technology and Devepment of Education - ITRO, Technical Faculty “Mihajlo Pupin” Zrenjanin - University of Novi Sad, p. 264-268.	M52
<i>кратак опис садржине:</i> У раду су креиране програмиране секвенце једне теме из граматике српског језика из области морфологије за рачунарски подржано учење и проверу знања ученика. Као егзактна граматичка област морфологија је доста погодна за примену методичког система програмиране наставе. Показани су методички поступци на основу којих је овај програмирани материјал коришћен у савладавању одабраних елемената садржаја из морфологије о именицама.		
<i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
8.	Петровачки, Љ. – М. Барјамовић (2011) Концептуализација теме јабука у интегрисаној настави. <i>Зборник радова „Сусрет култура“</i> , Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду. (у штампи)	M24

кратак опис садржине:

У раду се сагледава мулти-културална тема, односно мотив *јабуке* у различитим културама. Као илустрација могућег пројекта на нивоу читаве школе приказују се резултати рада на реализованој интегративној теми *Ево јабука!* у Основној школи "Ђорђе Натошевић" у Новом Саду у јесењим месецима 2010. године. Пројекат је разрађен путем савременог методичког система интегрисане наставе. Овај рад има за циљ да прикаже значај развијања ученичког истраживачког и стваралачког рада у оквиру тимске разраде заједничке интегративне теме и поменутог мотива у пријатној радној атмосфери, културном дружењу и сусретима свих: ученика, наставника и родитеља али и гостију из пријатељске школе из Осијека. Показано је да ученици у таквој атмосфери лакше усвајају елементе културног наслеђа и оплемењују га својим креативним умењима.

рад припада проблематици докторске дисертације: ДА

III ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА

III.1 услови дефинисани за кандидата студијским програмом:

Укупно трајање докторских студија на студијском програму Методика наставе је 3 године (6 семестара), за које време студент треба да сакупи 180 ЕСПБ бодова. У току прве две године студенти полажу 7 једносеместралних изборних предмета из четири изборна блока: методика наставе, методика струке, педагогија и психологија, од којих 6 носе по 10 ЕСПБ бодова, један 15 ЕСПБ; припремају и објављују два научна рада (са рецензијама) у часопису са SSCI листе (или релевантних часописа са листе Министарства за просвету и науку Републике Србије) који носе по 10 ЕСПБ бодова и учествују на научном скупу са рефератом (10 ЕСПБ бодова); избор теме и преглед литературе, израда пројекта истраживања и истраживање на теми носе 25 ЕСПБ. Трећа година докторских студија је посвећена изради и писању докторске дисертације (40 ЕСПБ бодова), а остатак бодова се добија самом одбраном докторске дисертације (10 ЕСПБ).

III.2 Да ли кандидат испуњава услове?

ДА

Образложење:

Кандидат Миљана Барјамовић је положила све испите предвиђене планом и програмом докторских студија. Положила је следеће испите: Методика српског језика, Функционално проучавање лексике, Методичко моделовање образовних стратегија, Методичке иновације у настави српског језика и књижевности, Техника научног рада, Иновативни модели наставе и учења и Педагошка психологија и (Избор теме и преглед литературе, Израда пројекта истраживања, Истраживање на теми, Израда и објављивање првог научног рада, Израда и објављивање другог научног рада и Учешће на научном скупу са рефератом и Писање докторске дисертације). Укупно је положила 14 испита и сакупила 150 ЕСПБ. Кандидаткиња је током докторских студија написала и објавила неколико оригиналних научних радова и прегледних научних радова из области методике наставе српског језика и књижевности у часописима и зборницима: *Romanoslavica* (M51), *Сусрет култура* (M24), *Прилози проучавању језика* (M52), *Школски час српског језика и књижевности* (M53), *Information Technology and Development of Education* (M52), *Српски језик у употреби* (M63), *Методика рада са талентованим ученицима* (M33), *Савремени методички изазови* (M33), и учествовала са рефератима на:

- 1) Међународном интердисциплинарном синпозијуму *Сусрет култура*, који се одржао у Новом Саду 01.12.2011. године на Филозофском факултету,
- 2) Међународној научној конференцији *The Methodology of working with talented pupils* (*Методика рада са талентованим ученицима*), који се одржао у Суботици од 03. до 05. новембра 2011. године на Учитељском факултету на мађарском наставном језику,
- 3) Међународној научној конференцији *Information Technology and Development of Education ITRO 2011* (*Информационе технологије и развој образовања*), који се одржао у Зрењанину 01.07.2011. године на Техничком факултету „Михајло Пупин“,
- 4) Међународној научној конференцији *Modern Methodological aspects* (*Савремени методички изазови*), који се одржао у Суботици од 23. до 24. септембра 2010. године на Учитељском факултету на мађарском наставном језику,
- 5) Научном скупу младих филолога *Савремена проучавања језика и књижевности* одржаном 06.03.2010. год. на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу,
- 6) Међународном научном скупу *Applied Linguistics Today: Between Theory and Practice* (*Примењена лингвистика данас – Између теорије и праксе*) одржаном 01.11.2009. год. на Филозофском факултету у Новом Саду.

Осим наведених, кандидаткиња је активно учествовала у научно-истраживачком пројекту у основној школи „Ђорђе Натошевић“ у Новом Саду, јануара месеца 2011. године о *интегративној настави*. Кроз рад на пројекту састављен је Зборник ученичких радова *Ево јабука* који је Миљана Барјамовић и технички уредила.

Учествовала је на семинару стручног усавршавања под називом *Функционално повезивање наставе српског језика и књижевности* одржаног 15.05.2010. године у трајању од 8 сати, који је одобрен од Завода за унапређивање образовања и васпитања, односно Министарства просвете РС. Програм је публикован у Каталогу за школску 2009/2010. годину, под бројем 5, а одржан је на Филозофском факултету у Новом Саду и тако стекла сертификат.

Члан је Друштва за примењену лингвистику Србије.

Стечени увид у радове и резултате истраживања које је кандидаткиња приложила, уверавају нас да она добро познаје наведену проблематику, као и методологију научног истраживања што, уз радове које је презентовала или одбранила, сведочи о њеној спремности да оствари и сложене задатке научног пројекта какав је израда докторске дисертације.

Кандидаткиња испуњава све услове дефинисане студијским програмом. Досадашњи научни рад кандидаткиње представља веома добру основу за израду докторске дисертације из области методике наставе.

IV ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

IV.1 ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

Биографија ментора:

Љиљана (Емила) Петровачки, наставник, редовни професор на предметима из области методике српског језика и књижевности на Одсеку за српски језик и лингвистику на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду. Рођена 16. VII 1948. године у Беочину. Основне студије завршила на студијској групи Југословенске књижевности на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду 1973. године са просечном оценом 9.25. Магистарске студије завршила на студијској групи Југословенска и компаративна књижевност на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду. Наслов магистарске тезе *Књижевно дело Иве Андрића у настави српског језика и књижевности*. Докторска дисертација *Синтакса у настави српског језика и књижевности* одбрањена на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду 1999. године.

Радови из уже научне области којој припада предлог докторске дисертације:

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
1.	Петровачки, Љиљана (1997) "Настава српског језика у средњој школи". <i>Зборник Матице српске за филологију и лингвистику</i> (посвећен Јовану Кашићу). XL/2. Нови Сад: Матица српска. стр.215-221	M24
2.	Петровачки, Љиљана (2000) "Рекцијске конструкције у настави српског језика". <i>Зборник Матице српске за филологију и лингвистику</i> бр. XLIII (посвећен проф. др Драгољубу Петровићу). Нови Сад: Матица српска.423-436.	M24

3.	Петровачки, Љиљана (2003) "Циљеви, задаци и исходи у настави синтаксе". <i>Српски језик</i> . бр. 8. посвећен Радоју Симићу. Београд. Никшић. стр. 427-439	M24
4.	Љиљана, Петровачки (2008) <i>Методичка истраживања у настави српског језика и књижевности</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. стр.269.	M42
5.	Петровачки, Љиљана и Недељков, Љиљана (2007) "Лингвокултуролошка и методичка тумачења традиционалне лексике у читанкама". <i>Зборник Матице српске за филологију и лингвистику</i> . Посвећен проф. Мати Пижурци. Нови Сад: Матица српска. стр.641-652.	M24

IV.1 услови дефинисани за ментора у области којој припада докторска дисертација:

Услови дефинисани за ментора су 5 радова из уже научне области којој припада тема предложене докторске дисертације.

IV.2 Да ли ментор испуњава услове? **ДА**

Образложење:

Предложени ментор за израду докторске дисертације, др Љиљана Петровачки, редовни професор Одсека за српски језик и лингвистику, Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, има преко деведесет публикација, објављених у иностраним и домаћим часописима, односно саопштења на иностраним и домаћим конференцијама као и четири монографије (две у коауторству). Има више радова из области којој припада докторска дисертација објављених у часописима на SSCI листи, и још неколико у међународно признатим часописима. Као професор изводи наставу на следећим предметима:

На основним академским студијама: Методика српског језика са основама глотодидактике, Методика наставе српског језика и књижевности и Методичка пракса.

На дипломским академским студијама – *master*: Методичке апликације, Иновације у наставној пракси и Програмирање наставе граматике.

На докторским студијама Методике наставе у оквиру програма за Српски језик и лингвистику реализује следеће предмете: Методика српског језика, Методичке иновације у настави српског језика и књижевности, Методичка истраживања у настави српског језика и књижевности.

Све наведено упућује на констатацију да је предложени ментор, др Љиљана Петровачки, подобна за менторисање пријављене докторске дисертације маг. филол. Миљане Барјамовић.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

V.1 формулација назива тезе (наслова)

МОДЕЛИРАЊЕ ПРОЦЕСА УЧЕЊА У НАСТАВИ МОРФОЛОГИЈЕ СРПСКОГА ЈЕЗИКА

Наслов тезе је подобан? ДА

V.2 предмета (проблема) истраживања

Предмет овог истраживања је свеобухватно сагледавање наставе морфологије српског језика у основним и средњим школама и осмишљавање погодних процеса и метода учења у циљу унапређивања ученичких знања из овог базичног граматичког нивоа, а на основу резултата евалуационих испитивања.

У раду ће се понудити преглед релевантне лингвистичке литературе, која ће послужити као полазиште за емпиријска методичка и дидактичка истраживања, а кандидаткиња ће у оквиру једног поглавља рада, истражити и представити наставне садржаје из морфологије српског језика у релевантним основношколским уџбеницима. Табеларно ће приказати и компаративно анализирати морфолошке садржаје из неколико одобрених школских уџбеника за основну школу, а такође ће представити могућности успешнијег учења морфологије српског језика у средњој школи. Разрадиће методичке апликације које ће бити креиране тако да задовоље принципе ефикасности и функционалности савремене дидактике у учењу одабраних морфолошких садржаја. Као полазиште за осмишљавање нових модела драгоценца ће бити евалуација ученичких постигнућа и њихових ставова о настави и градиву из морфологије на основу истраживања о нивоу усвојеног знања ученика на крају основношколског образовања, које је кандидаткиња Миљана Барјамовић спровела и статистички обрадила. За разраду методичких апликација и осмишљавање модела учења морфологије српског језика, кандидаткиња ће консултовати савремене дидактичке, психолошке и педагошке теорије као и релевантну лингвистичку литературу. Израда методичких модела за учење граматичких садржаја, уз праћење и примену адекватних педагошко-психолошких теорија и савремених лингвистичких достигнућа, пратиће све потребне методичке кораке савремене наставне праксе, а њихова ефикасност биће истражена и практично у реалним школским условима рада.

Предмет истраживања је подобан? ДА

V.3 познавања проблематике на основу изабране литературе са списком литературе

Анализом прегледа владајућих ставова и схватања у литератури која третира проблематику истраживачких приступа у области педагошких и лингвистичких наука, као и својим самосталним истраживачким радом, применом дескриптивне и корелационе методе, методе статистичке значајности и анкетног истраживања и тестирања, кандидаткиња је врло студиозно и хронолошки навела већину значајних и за ово истраживање релевантних студија и резултата истраживања у нашој земљи и иностранству.

Списак изабране литературе обухвата знатан број релевантних јединица које се односе на предложену тему докторске дисертације:

1. Allen, D., Ryan, K. (1969) *Microteaching*, Reading, MA, itd: Addison-Wesley, New York
2. Анић, Владимир (1984) Род и спол у српскохрватском језику: разграничење. *Научни скуп слависта у Вукове дане*, бр. 13/1:5-15, Београд
3. Антонић, Ивана (1986) *Референцијална функција личних заменица у приповедању*, Филозофски факултет, Нови Сад
4. Антонић, Ивана (1999) Темпорални генитив с предлогом усред. *Зборник матице српске за филологију и лингвистику*, Нови Сад

5. Антонић, Ивана (2004) Синтакса и семантика датива. *Јужнословенски филолог* LX стр. 67-97, Нови Сад
6. Арсовић, Југослава (1994) Неки видови аналитичке компарације у стандардном српском језику. *Зборник Матице српске за филологију* XXXVII:389-394, Нови Сад
7. Бабић, Стјепан (2002) *Творба ријечи у хрватскоме књижевном језику*. Глобус, Загреб
8. Бабић, Стјепан (1989) Јесу ли прилози промјенљиве ријечи?, *Језик XXXVI бр.3:84-87*, Београд
9. Бајић, Љиљана (2004) *Ка савременој настави српског језика и књижевности*, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Београд
10. Баковљев, Милан (1971) *Прилог анализи теоријских основа програмиране наставе*. Институт за педагошка истраживања, Београд
11. Баковљев, Милан (1972) *Теоријске основе програмиране наставе*, Новинско издавачко предузеће „Дуга“, Београд
12. Баковљев, Милан (1974) *Интерпункција (програмирани уџбеник за VIII разред основне школе)*, Институт за педагошка истраживања, Београд
13. Баковљев, Милан (1983) *Суштина и претпоставке мисаоне активизације ученика*, Просвета, Београд
14. Баковљев, Милан (1988) *Дидактика*, пето прерађено издање, Научна књига, Београд
15. Барић, Е. et al (1997) *Хрватска граматика (Морфологија)*, Школска књига, Загреб
16. Барјактаревић, Данило (1969) *Расправе и чланци*, Филозофски факултет, Приштина
17. Барјактаревић, Данило (1969) *Поређење придева*. *Зборник филозофског факултета*, Приштина
18. Барјамовић. Миро (1984) Број именице и појам пресупозиције у морфологији. *НССУВД 13/1:177-184*, Београд
19. Barjmović, Miljana (2011) Sinergija kognitivnog razvoja i obrazovno-vaspitnih vrednosti u nastavi srpskog jezika. *Romanoslavica, (Volum dedicat celei de-a 90-a aniversari a profesorului Mirco Jivcovi)*, Editura Universității din București, vol. XLVII nr.3. p. 95-113.
20. Барјамовић, Миљана (2011) Програмирана настава у светлу етапног формирања умних радњи за надарене ученике. *Зборник радова „Методика рада са талентованим ученицима“*, Педагошки факултет у Суботици, електронска форма објављеног рада.
21. Барјамовић, Миљана (2010) Методичко програмирање садржаја морфологије српског језика у систему програмиране наставе. *Зборник радова „Савремени методички изазови“*, Педагошки факултет у Суботици, електронска форма објављеног рада.
22. Барјамовић, Миљана (2008) Појединачно значење речи – хомонимија (Методичка разрада једне теме из лексикологије). *Школски час*, бр.5, XXVI, стр. 86-100
23. Барјамовић, Миљана (2008) Безличне реченице и реченице са логичким (семантичким) субјектом – методичка апликација. *Прилози проучавању језика*, бр.39, стр. 317-325.
24. Барјамовић, Миљана (2010) Неки модели транспозиције врста речи у српском језику, *Зборник радова „Српски језик у употреби“*, ФИЛУМ, Факултет у Крагујевцу, стр. 213-221.
25. Barlow John (1960) *Conversational Chaining in Teaching Machine Programs*, Richmond, Earlham College
26. Bauer, Laurie (2003) *Introducing linguistic morphology* (2nd ed.). Washington, D.C.: Georgetown University Press
27. Белић, Александар (1950) Српски језик и књижевност у школи. *Наш језик*, II књ. Св 1-2. 3. 4.
28. Белић, Александар (2000) *Изабрана дела: 1-20*, Завод за издавање уџбеника и наставна средства, Београд
29. Белић, Александар (1995/96) О глаголима са два вида. *Јужнословенски филолог XXI:1-13*, Београд
30. Белић, Александар (1933) О стварању нових речи. *Наш језик I*, Београд
31. Белић, Александар (1950) Синтаксички, морфолошки и семантички односи у језику и граматици. *Славистична ревија 3*, Љубљана
32. Белић, Александар (1958) *О језичкој природи и језичком развићу*. I књ. Нолит, Београд
33. Белић, Александар (1955) О глаголима са два вида. *Јужнословенски филолог XXI: 1-13*, Београд
34. Белић, Александар – Гортан-Премк, Даринка (2000) *О различитим питањима савременог*

- језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
35. Биговић, Рајка (1989) Бројеви као засебна категорија ријечи у неким нашим граматикама 19. вијека. *Књижевност и језик*, Београд
 36. Блум, Бенџамин (1981) *Таксономија или класификација образовних и одгојних циљева*, прва књига: *Когнитивно продуцавање*, Југословенски завод за проучавање школских и просветних питања, Београд
 37. Бојовић, Жана (2003) *Уџбеник у функцији интелектуалног развоја ученика*, Савез педагошких друштава Војводине, Нови Сад
 38. Брабец, И. – М. Храсте. – С. Живковић (1965) *Грамматика хрватско-српског језика*, Школска књига, Загреб
 39. Брунер, Џ. (1972) Ток когнитивног развоја. *Психологија 1-2*, Београд
 40. Брунер, Џ. (1984) Процес образовања. *Психологија у настави*, Зборник IV:33-79, Савез друштва психолога Србије, Београд
 41. Bubenik, Vit (1999) *An introduction to the study of morphology*. LINCON coursebooks in linguistics, 07. Muenchen: LINCOM Europa
 42. Бугарски, Ранко (1996) *Сабрана дела*, књ. 1-12, Чигоја, Београд
 43. Виготски, Л. (1983) *Мишљење и говор*, Нолит, Београд
 44. Вилотијевић, Младен (1999) *Дидактика I, II, III*, Научна књига – Учитељски факултет, Београд
 45. Винце, Златко (1978) Неуједначеност у компаративним облицима неких придева. *Језик XXV*, бр. 5:142-145, Загреб
 46. Војводић, Дојчил (1996) Статус футура II у књижевноумјетничком и публицистичком стилу. *Јужнословенски филолог LI*: 107-121, Београд
 47. Војводић, Дојчил (1995) Облици футура I као варијанте и/или као стандари. *НССУВД 24/1*: 341-349, Београд
 48. Вујаклија, Милан (1954) *Лексикон страних речи и израза*, Просвета, Београд
 49. Вукићевић, Душанка (1995) Именичке сложенице у савременом српском књижевном језику. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику 31/8*, Нови Сад
 50. Вуксановић, Јован (2000) *Прилози из лингвистике и наставе српског језика*, Клуб НТ, Београд
 51. Вучковић, Мирољуб (1993) *Методика наставе српског језика и књижевности*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
 52. Wunderlich, D. – С. Schwarze (1985) *Handbuch der Lexikologie*, Konigstein
 53. Гајић, Оливера (2007) *Прилози методици васпитно-образовног рада*, Филозофски факултет, Одсек за педагогију, Нови Сад
 54. Гајић, Оливера et al (2008) *Дидактичко-методички аспекти студентске праксе у партнерским релацијама факултета и школа*, Филозофски факултет, Одсек за педагогију, Нови Сад
 55. Гајић, Оливера (2008) *Европске димензије промена образовног система у Србији*, Зборник радова књига бр. 4, Филозофски факултет, Одсек за педагогију, Нови Сад
 56. Георгијевић, Светозар (1957) Промене у категоријама речи. *Настава и васпитање VI*, св. 4, стр. 210-219, Београд
 57. Гортан-Премк, Даринка (1995) *О структури и семантици деривата*, Наш језик XXX, Београд
 58. Гортан-Премк, Даринка (1986) О семантичком односу деривата према творбеној основи. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 16, Београд
 59. Гортан-Премк, Даринка (1971) *Акузативне синтагме без предлога у српскохрватском језику*, Институт за српскохрватски језик, Београд
 60. Грандић, Р. – Рајић, О. (1998) *Теорије интелектуалног васпитања*, Савез педагошких друштава Војводине, Нови Сад
 61. Грицкат, И. (1957) О неким видским особеностима српскохрватског глагола. *Јужнословенски филолог XXII*: 63-110, Београд
 62. Дабић, Богдан (1998) О неким врстама речи у немачком и српском језику. *НССУВД 27/2*: 231-340, Београд
 63. Данојлић, М. (1990) *Мука са речима*, Библиотека XX век, Београд
 64. Де Сосир, Фердинанд (1996) *Курс опште лингвистике*, Издавачка књижарница Зорана

- Стојановића, Нови Сад – Сремски Карловци
65. Desforjes, Charles (2001) *Uspješno učenje i poučavanje*, Educa, Zagreb
 66. Димитријевић, Радмило (1972) *Проблеми наставе књижевности и матерњег језика*, Завод за уџбенике и наставна средства Србије, Београд
 67. Димитријевић, Радмило (1955) *Настава матерњег језика и књижевности*, Сарајево, Свјетлост
 68. Dudney, Gavin – Hockly, Nicky (2007) *How to teaching with technology*, Harlem: Edinburgh Gate, Person Longman, London
 69. Дункова, Татјана (1998) Предлог као врста речи и проблеми учења српског језика код Бугара. *НССУВД 27/2*: 349-356, Београд
 70. Ђорђевић, Ј. (1981) *Савремена настава – облици и организација*, Научна књига, Београд
 71. Ђорђевић, Ј. (1990) *Интелектуално васпитање и савремена школа*, Завод за издавање уџбеника, Сарајево – Београд
 72. Ђорђевић, Јован (1999) Микронастава. *Иновације у настави*, бр. 3-4/ХVI, стр.6-8, Београд
 73. Ђукић, М. (1995) *Дидактички чиниоци индивидуализоване наставе (системна анализа)*, Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Одсек за педагогију, Нови Сад
 74. Ђукић, Мара (1996) *Индивидуализована настава као дидактичка иновација*, Филозофски факултет, Зборник бр. XIII/11, стр.17-25, Нови Сад
 75. Ђурић, М. (1998) *Особине ученика и модели диференциране наставе – чиниоци ефикасности основног образовања*, Учитељски факултет, Сомбор
 76. Ђурић, Ђорђе (2004) *Диференцирана и индивидуализована настава*, Мисао, Нови Сад
 77. Живковић, Драгиша (1991) *Речник књижевних термина*, Институт за књижевност и уметност у Београду, Романов, Бањалука
 78. Живковић, Драгиша (1963) О настави књижевности у средњим школама. *Књижевност и језик*, Бр. 2.
 79. Живковић, Радомир (2006) Модуларна, дистантна и микронастава. *Образовна технологија*, бр. 2-3/2006, стр. 34-41, Београд
 80. Ивић, Милка (1983) *Лингвистички огледи*, Просвета, Београд
 81. Ивић, Милка (2001) *Правци у лингвистици I*, Библиотека XX века, Београд
 82. Ивић, Милка (2001) *Правци у лингвистици II*, Библиотека XX века, Београд
 83. Ивић, Милка (1999) *Бело као лингвистички и културолошки проблем*, Институт за српски језик САНУ, Београд
 84. Ивић, Милка (1989) Нека запажања о роду и броју у српскохрватском језику. *Јужнословенски филолог XLV*: 27 - 44, Београд
 85. Ивић, Милка (1970) О употреби глаголских времена у зависној реченици: Презент у реченици са везником да. *Зборник за филологију и лингвистику*, XIII/1, МС, Нови Сад
 86. Ивић, Милка (2001) *Правци у лингвистици. I-II*, Чигоја штампа, Београд
 87. Ивић, Милка (1958) *Систем предлошких конструкција у српскохрватском језику*, САНУ, Београд
 88. Ивић, Милка (2001) О тзв. „видским парњацима“ – из новог угла, *Јужнословенски филолог*, LIII, стр. 1-5, Београд
 89. Ивић, Милка (2002) *Ред речи*, Круг, Београд
 90. Ивић, Милка (1958) *Систем глаголских облика за обележавање времена у српскохрватском језику*, Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду, Нови Сад
 91. Ивић, Милка (1980) О значењу српскохрватског плусквамперфекта. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, XXXIII/1: 93-100, Нови Сад
 92. Ивић, Милка (1972) Проблематика српскохрватског инфинитива. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, XXV/2: 115-138, Београд
 93. Илић, Павле (2006) *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси*, Змај, Нови Сад
 94. Илић, Павле (1991) *Настава српскохрватског језика и књижевности пред изазовима времена*, Дневник, Нови Сад
 95. Ивић, Павле et al (2006) *Српски језички приручник*, Београдска књига, Београд
 96. Игњатовић, Д. (1962) Још о компаративу и компарацији, *Наш језик* бр.12 н.с.св.3-6, 124-129, Нови Сад
 97. Игњатовић, Д. (1963) Новине у морфологији унесене најновијим именицама страног

- порекла, *Наш језик* бр.13 н.с.св. 3-5, 208-224, Нови Сад
98. Jerome, P. Lysaught – Crarence, M. Williams (1963) *Aguide to programmed instruction*, College of Education, University of Rochester, New York - London
 99. Јовић, Д. (1985) *Језички систем и поетска граматика*, БИГЗ, Београд – Јединство, Приштина
 100. Јокановић-Михајлов, Јелица (1998) Узвици као врста речи. *НССУВД* 27/2: 247 –252, Београд
 101. Јукић, С. (1995) *Учење учења у настави*, Учитељски факултет, Београд
 102. Каменов, Емил (1997) *Методика*, Републичка заједница виших школа за образовање васпитача Републике Србије, Београд
 103. Касумовић, Ахмет (1975) Улога и место морфологије у језику. *Прилози настави српског језика и књижевности* бр. 4: 43-46, Бања Лука
 104. Katamba, Francis (1993) *Morphology*, Modern linguistics series. New York: St. Martin's Press
 105. Кашић, Ј. (1962) Систем копукативних везника и, па, те у српскохрватском језику. *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду* бр.7, Нови Сад
 106. Квашчев, Р. (1978) *Моделирање процеса учења*, Просвета, Београд
 107. Киршова, Маријана (1999) *Notina loci у савременом српском језику*, "Требиње", Требиње
 108. Клајн, Иван (1978) Придевске заменице или придеви. *Јужнословенски филолог XXXIV*: 17-33, Београд
 109. Клајн, Иван (2002) *Речник језичких недоумица*, Чигоја, Београд
 110. Клајн, Иван (2002) *Слагање и префиксација*, Матица српска, Нови Сад
 111. Клајн, Иван (2002) *Творба речи у савременом српском језику I*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
 112. Клајн, Иван (2002) *Творба речи у савременом српском језику II*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
 113. Клајн, Иван (2003) *Суфиксација и конверзија*, Матица српска, Нови Сад
 114. Клајн, Иван (2005) *Грамматика српског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
 115. Клајн, Иван (2006) *Грамматика српског језика за странце*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
 116. Кликовац, Душка (2002) *Грамматика српског језика за основну школу*, Српска школска књига, Београд
 117. Кнежевић, Вујо (1986) *Структурне теорије наставе*, Институт за педагошка истраживања, Просвета, Београд
 118. Corin, Andrew R. (1998) Vrste reči između strukturalizma i generativizma. *NSSUVD* 27/2: 55-71, Београд
 119. Костић, Ђ. (1987) *Оперативна граматика српскохрватског језика*, Просвета, Београд
 120. Crowder, Norman A. (1960) *Automatic Tutoring by Intrinsic Programming*, NEA, Washington
 121. Креч, Д. – Р. Крачвилд (1980) *Елементи психологије*, Научна књига, Београд
 122. Кристал, Дејвид (1987) *Кембричка енциклопедија језика*, Нолит, Београд
 123. Кристал, Дејвид (1988) *Енциклопедијски речник модерне лингвистике*, Нолит, Београд
 124. Кркљуш, С. (1977) *Учење у настави откривањем*, Раднички уневерзитет „Радивој Ћирпанов“, Нови Сад
 125. Лазеревић, Живољуб (1998) *Методика – научна и наставна дисциплина*, Учитељски факултет, Јагодина
 126. Лалевић, Миодраг (1982) Нека лексичка и морфолошка питања нашег језика. *Гласник одељења умјетности* бр. 4: 59-70, Титоград
 127. Лалевић, Миодраг (1963) *Настава српскохрватског језика у основној школи и гимназији. Књижевност и језик*, Бр. I, Београд
 128. Лашкова, Лили (1998) Подела на врсте речи у словенским језицима – могућност и перспективе, *Научни скуп слависта у Вукове дане* 27/2: 31-37, Београд
 129. Летић, Добрила – Јован, Вуксановић (2008) *Српски језик и књижевност од 5. до 8. разреда основне школе*, Завод за уџбенике, Београд
 130. Лисо, Ц. – К. Вилијамс (1966) *Увод у програмирању наставу*, превео Фурлан, I, Школска књига, Загреб
 131. Lipka, L. (1990) *An Outline of English Lexicology*, Tübingen, Niemeyer

132. Lysaught, Jerome P. et al (1966) *Увод у програмирању наставу*. Школске новине, Загреб
133. Lysaught Jerome, P. – Crarence, M. Williams (1963) *Aguide to programmed instruction*,
134. College of Education, University of Rochester, New York - London
135. Ломпар, Весна (1998) Статус и класификација речца у сербокroatистичким граматикама. *НССУВД 27/2*: 239-246, Београд
136. Лукић, Живан (2001) *Настава српског језика и књижевности*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
137. Lumsdaine, Arthur A. - Lysaught, Jerome, (1961) *Programmed Learning: Evolving Principles and Industrial Applications*, Mich.: Foundation for Research on Human Behavior, Washington
138. Lumsdaine, Arthur A., (1964), *Teaching Machines and Programmed Learning: A Source Book*, NEA, Washington
139. Мамузић, И. (1956) *Нови прилози настави матерњег језика у средњим школама*, Педагошко друштво НРС, Београд
140. Мамузић, И. (1959) *Прилози савременој настави матерњег језика*, Педагошко друштво, Београд
141. Маретић, Т. (1963) *Грамматика хрватскога или српскога књижевног језика*, Матица хрватска, Загреб
142. Маринковић, Симеон (1994) *Методика креативне наставе српског језика и књижевности*, Креативни центар, Београд
143. Марковић, Светозар (1967) *Морфологија савременог српскохрватског књижевног језика са основама историје језика*, Универзитет у Сарајеву, Сарајево
144. Матијашевић, Јелка (1996) *Конвергентне појаве у области морфологије руског и српског језика*, Матица српска, Нови Сад
145. Matthews, Peter (1991) *Morphology* (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press
146. Микелсен, Ханс Кристијан (1998) Предлог „морфолошке“ класификације речи српског језика. Теорија врсте речи Viggva Brondala. *НССУВД, 27/2*: 83-95, Београд
147. Миновић, М. (1978) *Увод у науку о језику*, Свјетлост, Завод за уџбенике, Сарајево
148. Мразовић, П. – З. Вукадиновић (1990) *Грамматика српскохрватског језика за странце*, Добра вест, Сремски Карловци – Нови Сад
149. Мужич, Владимир (1981) *Програмирана настава*, Школска књига, Загреб
150. Мужич, Владимир (1973) *Компјутер у настави*, Школска књига, Загреб
151. Недељков, Љиљана (2007) Место морфологије у настави српског језика и књижевности. *Унапређивање наставе српског језика и књижевности*, стр. 74-81, Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, Нови Сад
152. Николић, Милија (1992) *Методика наставе српског језика и књижевности*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
153. Николић, Милија (1996) *Наставни принципи и књижевне интерпретације*, ОШ Милош Црњански, Београд
154. Николић, Мирослав (2000) *Обратни речник српског језика*, Матица српска Институт за српски језик САНУ – Палчић, Нови Сад – Београд
155. Никчевић, Р. (1970) *Учење путем решавања проблема у настави*, Завод за издавање уџбеника Србије, Београд
156. Павловић, М. (1962) *Основи методике наставе српскохрватског језика и књижевности*, Научна књига, Београд
157. *Педагошка енциклопедија* (1989) Завод за уџбенике, Београд
158. *Педагошки лексикон* (1996) Завод за уџбенике, Београд
159. Петровачки, Љиљана (2004) *Синтакса у настави српског језика и књижевности*, Змај, Нови Сад
160. Петровачки, Љиљана (1997) *Настава морфологије у основној и средњој школи. Књижевност и језик, бр. 1-2*, Београд
161. Петровачки, Љиљана (1997) *За већу заступљеност проблемске и стваралачке наставе у средњој школи. Књижевност и језик, бр. 2-3*, Београд
162. Петровачки, Љиљана (2006) Морфосинтаксичке речи, могућност тумачења у настави српског језика у средњој школи. *НССУВД*, бр. 35/1, стр. 407 - 416, Београд
163. Петровачки, Љиљана et al (2006) *Неговање српског језика и књижевности*, Орпхеус, Нови Сад

164. Петровачки, Љиљана (2007) *Унапређивање наставе српског језика и књижевности*, Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, Нови Сад
165. Петровачки, Љиљана (2008) *Методичка истраживања у настави српског језика и књижевности*, Филозофски факултет, Нови Сад
166. Петровачки, Љиљана – Штасни, Гордана (2008) *Методичке апликације*, Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, Нови Сад
167. Петровачки, Љ. – М. Барјамовић (2011) Концептуализација теме јабука у интегрисаној настави. *Зборник радова „Сусрет култура“*, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду. (у штампи)
168. Petrovački, Lj. – M. Barjamović (2011) *A Model of Programmed Instructions in Teaching Serbian Grammar*, International Conferenc on Information Technology and Develepment of Education - ITRO, Technical Faculty "Mihajlo Pupin" Zrenjanin - University of Novi Sad, p. 264-268.
169. Петровић, Владислава (1989) *Речник глагола са граматичким и лексичким допунама*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
170. Пешикан, Митар – Јерковић, Јован – Пижурица, Мато (1993) *Правопис српскога језика*, Матица српска, Нови Сад
171. Пецо, Асим (1956) *Облици колективних именица на -ад*, Наш језик XXXI, стр. 234-246, Београд
172. Пипер, Предраг et al (2005) *Синтакса савременог српског језика – Проста реченица*, Институт за српски језик САНУ, Београд
173. Пипер, П. (1997) *Оглед српске морфосинтаксе (у поређењу са македонском)*, Ханкук универзитет за стране студије, Катедра за југословенске студије, Сеул
174. Половина, Весна (1998) *Врсте речи и лингвистичке теорије. НССУВД 27/2: 73-82*, Београд
175. Пољак, Владимир (1977) *Наставни системи*, Педагошко књижевни збор, Загреб
176. Поповић, Љубомир (1996) *Интегрални приступ комуникативним реченицама. Књижевност и језик*, XLIV/1-2, Београд
177. Прањковић, Иво (1984) *Збирне именице и категорија броја у хрватском или српском језику. НССУВД, 13/1:171-175*, Београд
178. Pressey, S. L. (1926) *A Simple Apparatus Which Gives Tests and Scores – and Teaches*, School and Society, No. 586, Vol. 23. New York
179. Прокић, Богољуб (1989) *Уџбеници и наставна средства у теорији и пракси*, Завод за наставна средства, Београд
180. Прћић, Твртко (1997) *Семантика и прагматика речи*, Издавачка књижарница Зорана Стојановића Сремски Карловци, Нови Сад
181. Радовановић, Милорад (1990) *Списи из синтаксе и семантике*, Издавачка књижарница Зорана Стојановића Сремски Карловци, Нови Сад
182. Радовановић, Милорад (2003) *Социолингвистика*, Издавачка књижарница Зорана Стојановића Сремски Карловци, Нови Сад
183. Радовановић, Милорад (1996) *Српски језик на крају века*, Службени гласник, Београд
184. Радовановић, Милорад (2007) *Стари и нови списи. Огледи о језику и уму*, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, Сремски Карловци - Нови Сад
185. Ратковић, Милан (2007) *Успешна школа*, Мисао, Нови Сад
186. Риђановић, Мидхат (1985) *Језик и његова структура*, Свјетлост, Завод за уџбенике и наставна средства, Сарајево
187. Ристић, Стана – Милана, Радић-Радуловић (1990) *Реч. Смисао. Сазнање*, Стручна књига, Београд
188. Ристић, Стана (1993) *Партикуле и њихови функционални еквиваленти. Јужнословенски филолог XLIX:75-93*, Београд
189. Росандић, Драгутин (1974) *Методичке основе сувремене наставе хрватског или српског језика и књижевности у средњој школи*, Школска књига, Загреб
190. Росандић, Драгутин – Силић, Јосип (1979) *Основе морфологије и морфостилистике хрватскога књижевног језика*, Школска књига, Загреб
191. Росандић, Драгутин (1975) *Проблемска, стваралачка и изборна настава*, Свјетлост, Завод за издавање уџбеника, Сарајево
192. Rothkopf, Z. Ernest (1962) *A Suggested „Label“ for Self-Instructional Programs*,

- Communication Revolutions, New York
193. Секулић, Владимир (2002) *О језику матерњем и страном*, Обод, Цетиње
 194. Силић, Јосип (2001) *Хрватски језик 1,2*, Школска књига, Загреб
 195. Силић, Јосип – Иво, Прањковић (2005) *Граматика хрватскога језика за гимназије и висока училишта*, Школска књиг, Загреб
 196. Симеон, Р. (1969) *Енциклопедијски речник лингвистичких назива*, Матица хрватска, Загреб
 197. Симић, Радоје (1996) *Српска граматика за средње школе*, МХ Актуел, Београд
 198. Симић, Радоје (2002) *Морфонолошки процеси у српскохрватском језику*, Јасен, Никшић
 199. Симић, Радоје (1989) Синонимија и стилистика функције глаголских облика. *Књижевни језик* 18/3, Београд
 200. Симић, Радоје (1999) Граматичке категорије и класификација речи. *НССУВД* 28/2: 5-7, Београд
 201. Симић, Радоје (1998) Прагматичка и лингвистичка теорија о врстама речи. *НССУВД* 27/2:19-29, Београд
 202. Симић, Радоје (1976) Прилог теорији морфеме. *Анали Филолошког факултета* бр.12:583-592, Београд
 203. Симеон Рикард (1969) *Енциклопедијски рјечник лингвистичких назива I – II*, Матица Хрватска, Загреб
 204. Skinner, B. F. (1954) *The Science of Learning and the Art of Teaching*, Education Rev. Vol. 24, No.2, Harvard Education, Massachusetts
 205. Skinner, B. F. (1960) *Teaching Machines and Programmed Learning*, DAVI, Washington
 206. Станојчић, Ж. – Љ. Поповић (1997) *Граматика српскога језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
 207. Стевановић, Михаило (2004) *Граматика српског језика за средње школе*, Предраг & Ненад, Београд
 208. Стевановић, Михаило (1975) *Увод, фонетика, морфологија*, Научна књига, Београд
 209. Стевановић, Михаило (1955) Сложени глаголски облици или сложеница. *Наши језик VI*, стр. 209-224, Београд
 210. Стевановић, Михаило (1951) *Граматика српскохрватског језика*, Знање, Београд
 211. Стевановић, Марко – Аида Муратбеговић (1990) *Дидактичке иновације у теорији и пракси*, „Дневник“, Нови Сад
 212. Стевовић, Игрутин (1974/75) Прилози као врста речи. *Јужнословенски филолог XXXI*:79-109, Београд
 213. Стевовић, Игрутин (1973) Систем заменичких речи у српскохрватском језику. *Књижевност и језик XX*, бр.1:27-42, Београд
 214. Spencer, Andrew, & Zwicky, Arnold M. (Eds.) (1998) *The handbook of morphology*, Blackwell handbooks in linguistics. Oxford: Blackwell
 215. Суботић, Љиљана (2006) *Реч*, МСЦ, Београд
 216. Суботић, Љиљана (1998) О категорији броја код именица (pluralija tantum). *НССУВД* 28/2:87-95, Београд
 217. Тализина, Нина Ф. (1972) *Теоретски проблеми програмиране наставе*. Раднички универзитет "Нови Београд", Београд
 218. Танасић, Срето (1996) *Презент у савременом српском језику*, Институт за српски језик САНУ, Београд
 219. Танасић, Срето (2005) *Синтаксичке теме*, Београдска књига, Београд
 220. Тежак, Стјепко (1996) *Теорија и пракса наставе хрватског језика*, Школска књига, Загреб
 221. Тежак, Стјепко (1968) *Савремена настава матерњег језика*, Завод за издавање уџбеника, Сарајево
 222. Тежак, Стјепко (2002) *Методика*, Школска књига, Загреб
 223. Тежак, Стјепко (1976) О употреби глаголских именица. *Језик XXIII* бр.5: 129-139, Загреб
 224. Тежак, Стјепко (1980) *Граматика у основној школи*, Школска књига, Загреб
 225. Терхарт, Евалд (2001) *Методe поучавања и учења*, Едуца, Загреб
 226. Тошовић, Бранко (1988) *Руска граматика у поређењу са српскохрватском*, Свјетлост, Сарајево
 227. Fullan, Michael (1991), *The New Meaning of Educational Change*, Csell Educational limited, London

228. Haspelmath, Martin (2002) *Understanding morphology*. London: Arnold (co-published by Oxford University Press)
229. Holland, James G. – B. F. Skinner, (1961) *Analysis of Behavior*, McGraw-Hill, New York
230. Цветковић, Владимир (1995) *Методика наставе српског језика*, Учитељски факултет, Београд
231. Цвијетић, Ратомир (2000) *Речници у настави српског језика и књижевности*, Учитељски факултет, Ужице
232. Chomsky, N. (1965) *Aspects of the Theory of Syntax*, Cambridge, Mass
233. Чомски, Н. (1927) *Грамматика и ум* – избор и редакција Ранко Бугарски, Нолит, Београд
234. Шареновић-Богдановић, Н. (1989) *Теоријске основе сазнања у настави*, Просвета, Београд
235. Шипка, Милан (1998) *Приче о ријечима*, Светлост, Сарајево
236. Шипка, Милан (1998) *Зашто се каже*, ЦПЛ – Београд, Прометеј – Нови Сад
237. Шипка, Милан – Иван, Клајн (2006) *Велики речник страних речи и израза*, Прометеј, Нови Сад
238. Шипка, Данко (2005) *Основи морфологије*, Алма, Београд
239. Шипка, Данко (2003) *Речник творбених форманата*, Алма, Београд

Избор литературе је одговарајући? ДА

V.4 циљева истраживања

Циљеви овог истраживања су:

- 1) да се истражи, модификује и модернизује процес учења морфологије српског језика,
- 2) да се препоруче нови и савремени облици учења у формалном образовању ученика, који би требало да се покажу као високоефикасни у свим етапама: приликом сазнавања, увежбавања и систематизовања знања, и да омогуће примену,
- 3) да се истраже, анализирају и опишу теоријске особине савремених наставних система и њихова ефикасност у практичној примени у школи,
- 4) допринос едукативној теорији и пракси учења српског језика и књижевности, а посебно њеног граматичког дела о учењу морфологије,
- 5) да се афирмише употреба савремених и подобних методичких система у свакодневној настави морфологије матерњег српског језика,
- 6) утврђивање нивоа знања ученика из граматичке области морфологије српског језика на крају основношколског образовања,
- 7) сагледавање морфолошке наставне грађе у основној и средњој школи и у уџбеницима за српски језик, и
- 8) развијање компетенција професора у области подучавања морфологије српског језика.

Циљеви истраживања су одговарајући? ДА

V.5 очекиваних резултата (хипотезе)

На основу постављеног циља и задатака истраживања очекују се следећи резултати:

- 1) претпоставка о доприносу могућностима спознаје о користи употребе савремених, нових и ефикасних модела процеса учења у настави морфологије,
- 2) претпоставка о доприносу успешнијем учењу српског језика уопште,
- 3) претпоставља се да ученици имају мањи ниво усвојеног знања из морфологије, па се очекује да ће им нови модели процеса учења помоћи у усвајању наставних садржаја из морфологије српског језика (анкетирање, тестирање),
- 4) модернизовање и усавршавање наставног рада са пажњом на функционално учење српског језика као матерњег,
- 5) разумевање морфолошког језичког садржаја, чијом спознајом би ученицима помогли да формирају боље језичке компетенције,

б) оспособњавање ученика за правилну и граматички коректну комуникацију и интеракцију у друштву.

Очекивани резултати представљају значајан научни допринос? ДА

V.6 план рада

План истраживања:

Прва фаза истраживања: Прво ће се, на основу релевантне домаће и стране дидактичке, педагошке, психолошке и методичке литературе, истражити, дефинисати и описати теоријске особине и основе савремених наставних система, метода и процеса који обезбеђују успешно учење.

Друга фаза истраживања: Истражиће се релевантна лингвистичка литература о морфологији у савременој србистици.

Трећа фаза истраживања: Сагледаће се морфолошки наставни садржаји прописани наставним програмима, и морфолошка наставна грађа у уџбеницима за учење српског језика.

Четврта фаза истраживања: Сходно сазнањима до којих се дође у претходним фазама, у четвртој фази кандидаткиња ће креирати и разрадити методичке моделе и апликације за сваки од истражених наставних система и поступака као што су: систем програмиране наставе, учење откривањем, проблемско-стваралачки систем, микронастава и др.

Пета фаза истраживања: Планирано је да се неки од креираних методичких модела и реално изведу у наставној пракси и да се на тај начин евалуирају практичним експерименталним проверама у наставном раду у школи. Истражиће се колико наши ученици знају о врстама речи у српском језику путем анонимне анкете и теста, који ће се осмислити и организовати за ученике завршних разреда основне школе, а резултати, који се добију, посебно ће бити дискутовани. Анкетно истраживање понудиће могућа решења за унапређивање наставе морфологије српскога језика, за које ће кандидаткиња разрадити методичке апликације.

Планирано време за завршетак докторске дисертације: октобар 2012. године.

План рада је одговарајући? ДА

V.7 метод и узорак истраживања

При реализацији циља и задатака истраживања планирано је коришћење дескриптивне научно-истраживачке методе и методе анализе садржаја. Дескриптивно научно-истраживачка метода трансверзалног типа (појаве „у пресеку“) биће примењена приликом тумачења, анализирања научне и стручне литературе, прикупљања, обраде и интерпретације добијених резултата као и „серве методе“ (енг. survey) и методе критичке анализе.

Експериментална метода спроводиће се на групном моделу ученика. Метода прикупљања података биће испитивање првенствено писаних података, док ће се као техника испитивања применити и писмена анкета и тест за потребе сазнања о усвејеном наставном садржају из морфологије српскога језика на крају основног школовања ученика. У истраживању ће се спровести метода анализе садржаја за потребе истраживања уџбеничких морфолошких садржаја, као и садржаја научних методичких, педагошких и психолошких појава у савременој научној литератури. Биће истражена и компаративном методом испитана морфолошка наставна грађа у уџбеницима за основну школу.

У току истраживања планирано је да постоји узорак за истраживање о морфолошким језичким знањима ученика осмих разреда основне школе. Припремљени су анонимна анкета и тест. Испитано је око 160 ученика Основне школе "Јован Поповић" у Новом Саду. На основу добијених података, начиниће се процена потигнућа знања ученика. Анкета и тест су осмишљени уз формализовани писмени упитник и задатке објективног типа и организовани су као делимично посматрање. Добијени резултати биће дескриптивном методом описани и статистички пописани,

те ће се за ту потребу користити статистичка метода и метода графичког приказа резултата.

Метод и узорак су одговарајући? ДА

V.8 места, лабораторије и опреме за експериментални рад

Истраживање ће се спровести и у Гимназији „Јован Јовановић Змај“ у Новом Саду, у ул. Златне греде бр.4, али размотриће се могућност да се истраживање спроведе у још неким новосадским гимназијама како би се добио релевантан резултат о ефикасности савремених наставних процеса учења морфологије српског језика.

Истраживање у основној школи је било организовано и спроведено крајем школске 2010/11. године у ОШ „Јован Поповић“ у Новом Саду.

Услови за експериментални рад су одговарајући? ДА

V.9 методе статистичке обраде података и осталих релевантних података

Основне методе статистичке обраде података које ће се користити су: дескриптивне методе (централне тенденције и мере варијације), корелационе методе, дискриминативне методе (односно разлике међу групама) и метода статистичке значајности. При обради података прикупљених анкетирањем и тестирањем користиће се проценти, дистрибуције фреквенција, рангови и аритметичка средина. Ради лакшег тумачења и интерпретације добијених резултата, подаци ће бити приказани графички и табеларно.

Предложене методе су одговарајуће? ДА

VI ЗАКЉУЧАК

кандидат је подобан	ДА
ментор је подобан	ДА
тема је подобна	ДА

Кандидаткиња Миљана Барјамовић је досадашњим радом испунила услове дефинисане студијским планом и програмом и показала да поседује квалитете потребне за самостални истраживачки рад, што је услов за успешну израду докторске дисертације.

За израду ове докторске дисертације кандидаткиња је прикупила и анализирала релевантну лингвистичко-граматичку, педагошку, психолошку и дидактичко-методичку литературу. Такође се, у досадашњим својим истраживањима бавила проблематиком о учењу морфологије у настави српског језика и методиком наставе, па се кроз реализацију савремених методичких апликација из поменуте граматичке области бавила и професионалним развојем наставника, оснаживањем њихових научних компетенција из граматичке области морфологије, а посебно у смислу реализације будуће успешне наставе српског језика и књижевности. О граматички српског језика, посебно о морфологији као важној области језика, њеном значају, месту и улози у образовно-васпитном систему као и улози ове области у друштвеној комуникацији, још увек постоје бројне дилеме и нејасноће. Настава српског језика је прилично запостављена у нашем образовном систему, и учи се углавном вербалистички и нефункционално. Како учити граматику да она буде сврсисходна? Миљана Барјамовић покушава да одговори на то питање, фокусирајући се највише на морфологију. Ни теоријски, ни термилошки, ни у друштвеној и школској пракси, настава морфологије српског језика још није довољно јасно и прецизно осветљена, објашњена, нити има још у правој мери и у правом смислу онај статус, третман, положај и утицај, који јој по свему са правом припада, иако је та настава у граматицима и лингвистичкој литератури концизно дефинисана и представљена.

Због своје вишеструке функције у развоју ученика и њихових језичких компетенција, српски језик и књижевност, па тако и настава морфологије, као базичне језичке дисциплине, захтевају озбиљан однос и комплексна истраживања у свим правцима са јединственим циљем: да се створи чврста и широка лингвистичка и дидактичка подлога и осигура што шира пажња и подршка за даљи рад на њеном унапређивању, као и пажња професора српског језика и мотивисаност за њихова даља професионална усавршавања и примену савремених методичких поступака за успешно учење ученика.

Сматрамо да би истраживање кандидаткиње Миљане Барјамовић у вези са моделирањем процеса учења у настави морфологије српског језика могло у значајној мери допринети грађењу слике о актуелној ситуацији и ефектима будућег успешног учења морфологије, односно могло би бити важан допринос за постојећи и будући професионални развој професора српског језика и њихово подучавање о темама из морфологије српског језика. Поред тога, истраживање би могло бити основа и у креирању будућег успешнијег, па и сврсисходнијег подучавања и вођења ученика кроз наставу српског језика и књижевности.

У нашој земљи није спроведено ниједно истраживање које је имало за циљ да утврди ученичку перцепцију наставе морфологије српског језика као што није извршена ни евалуација о томе какво је иновативно усавршавање компетенција професора за потребу успешнијег процеса учења у настави српског језика и морфологије. Неопходну синергију методичких, дидактичких, педагошких и психолошких компетенција које су наставницима потребне за разраду адекватних и савремених методичких апликација из области морфологије потребно је сагледати, па ће кандидаткиња по први пут то покушати .

Посебно треба нагласити самостално креирање и обликовање иновативних модела за наставне садржаје из српског језика и морфологије чија реализација подразумева примену различитих облика рада, наставних метода и система, као и самостално истраживање ученика, те се очекује да ова дисертација пружи значајне резултате и научни допринос у том правцу.

Полазећи од научног, теоријског и практичног значаја обраде теме, предложеног истраживања у оквиру пројекта докторске дисертације, познавања проблематике коју је кандидаткиња показала у

погледу изабране литературе, циљева и очекиваних резултата истраживања, коректно сачињеног плана рада и изабраних метода и узорка истраживања, предвиђених метода статистичке обраде података, као и компетенција предложеног ментора, чланови Комисије су се једногласно сложили да су кандидат, ментор и тема подобни за израду докторске дисертације, те да **предложе Сенату Универзитета у Новом Саду да одобри Миљани Барјамовић израду докторске дисертације под насловом „Моделирање процеса учења у настави морфологије српскога језика“.**

датум: 14. мај 2012.

председник комисије

др Оливера Гајић, ванред. проф. за научну
област Педагогија

члан 1

др Љиљана Недељков, ред. проф. за ужу
научну област Српски језик и лингвистика

члан 2

Др Драгана Вељковић Станковић, доц. за ужу
научну област Српски језик и лингвистика на
Филолошком факултету у Београду

члан 3

Ментор:

др Љиљана Петровачки, ред. проф. за ужу
научну област Српски језик и лингвистика
